

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PREZIDENTNING
QARORI
12.09.2017 y.
N PQ-3270

RESPUBLIKA BANK TIZIMINI YANADA
RIVOJLANTIRISH VA BARQARORLIGINI
OSHIRISH CHORA-TADBIRLARI TO'G'RISIDA

[Ko'chirma]

Ta'kidlash lozimki, respublikamiz bank-moliya tizimini isloh qilish va mustahkamlash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar banklarning kapitallashuv darajasini oshirish, iqtisodiyotni kreditlash ko'lamini kengaytirish, ko'rsatilayotgan bank xizmatlari spektorlarini ko'paytirish, shuningdek, mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda bank tizimining rolini oshirish imkonini berdi.

Shu bilan birga ko'rsatilayotgan bank xizmatlari sifatini yanada oshirish hamda tadbirkorlik subyektlari bilan to'laqonli hamkorlik munosabatlarini o'rnatish uchun tijorat banklarining ish uslublarini tubdan yaxshilash, aholi va xo'jalik subyektlarining bank tizimiga ishonchli institutsional hamkor sifatida qarashlarini mustahkamlash vazifalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan ichki valyuta bozorini liberallashtirish sharoitida tijorat banklarining barqarorligi va moslashganligi bo'yicha ularni stress-testlardan o'tkazish natijasida banklarning moliyaviy holati va valyuta pozitsiyalariga salbiy ta'sir ko'rsatayotgan bir qator kamchiliklar aniqlandi, o'z navbatida ularning oqibatlari banklarning likvidligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 2 sentyabrdagi "Valyuta siyosatini liberallashtirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida" PF-5177-sonli Farmoni, shuningdek, bank tizimining moliyaviy barqarorligini ta'minlash, xalqaro tajribani hisobga olgan holda, bank tavakkalchiligini baholashni takomillashtirish, tijorat banklari faoliyatini tartibga solish va nazorat qilishning zamonaviy tamoyillari hamda mexanizmlarini joriy etish maqsadida:

1. 2017 yilning 1 oktyabridan ustav kapitalining (fondining) minimal miqdori yangi tashkil etiladigan:

- tijorat banklariga - 100,0 mlrd.so'm;
- mikrokredit tashkilotlariga - 2,0 mlrd. so'm;
- lombardlarga - 500 mln.so'm etib belgilansin.

Tijorat banklari, mikrokredit tashkilotlari va lombardlar 2019 yilning 1 yanvarigacha ustav kapitallarining minimal miqdorlarini mazkur bandga muvofiq belgilangan minimal talablar darajasiga keltirilishini ta'minlasin.

2. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi va Markaziy bankining O'zbekiston Respublikasi Tashqi iqtisodiy faoliyat milliy banki va "Asaka" ATBning avval xorijiy valyutada shakllantirilgan ustav kapitallarini belgilangan tartibda xorijiy valyutani sotish yo'li orqali milliy valyutaga o'tkazish to'g'risidagi taklifiga rozilik berilsin.

Belgilansinki, mazkur bandga muvofiq, tijorat banklari tomonidan valyuta mablag'larini sotishdan olingan daromad (foyda) soliqqa tortish bazasiga kiritilmaydi va ularning aktsiyadorlari ulushini oshirishda foydalaniladi.

3. Tijorat banklari:

xo'jalik subyektlarining muddati o'tgan debitorlik va kreditorlik qarzlarning yuzaga kelishi;

xo'jalik subyektlarining bank kassalaridan olgan naqd puldan maqsadli foydalanishlari ustidan nazorat qilish kabi ularga xos bo'lmagan funksiyalardan ozod etilsin.

4. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tizimli asosda quyidagi chora-tadbirlarni ishlab chiqishni va amalga oshirishni ta'minlasin:

tijorat banklari faoliyatiga umume'tirof etilgan zamonaviy normalar, standartlar va baholash ko'rsatkichlarini joriy etish, bank-moliya tizimi ko'rsatkichlarini xalqaro reyting baholash tashkilotlari hamda milliy mustaqil reyting baholash tizimiga muvofiq xolisona baholashni yanada takomillashtirish;

xalqaro bank nazorati tamoyillari talablari doirasida tijorat banklarining kapitallashuvi yetariligi, likvidlik va barqarorligi bo'yicha talablarni bajarishni ta'minlash;

bank tavakkalchiligini boshqarish va baholash tizimini, shu jumladan, tijorat banklarida tavakkalchilik-menejmenti tizimini, xalqaro moliya institutlarining texnik ko'magi va ekspertlarini jalb etib, Bank nazorati bo'yicha bazel qo'mitasi tavsiyanomalarini hisobga olgan holda takomillashtirish;

banklarning raqobatdoshligi darajasini oshirish hamda banklarni ilg'or bank amaliyoti asosida faoliyat yuritadigan tizimga aylantirish;

bank-moliya xizmat ko'rsatish sohasida aholining moliyaviy savodxonligi hamda huquqlarini himoya qilish darajasini oshirish;

aholining mamlakatimiz bank tizimiga bo'lgan ishonchini mustahkamlash, mijozlarning bank tizimiga bo'lgan talablarini doimiy monitoring qilib borish, bank xizmatlari ko'rsatish madaniyatini oshirish, mijozlarning ehtiyojlarini qanoatlantiradigan ilg'or bank xizmatlari ko'rsatish.

5. Quyidagilar tijorat banklariga tavsiya etilsin:

2018 yilning 1 aprelegacha banklarni ilg'or amaliyot va xalqaro standartlar asosida faoliyat yuritadigan moliyaviy barqaror va raqobatdosh muassasasiga sifatli transformatsiya qilishga yo'naltirilgan uzoq muddatli rivojlantirish strategiyalarini belgilangan tartibda ishlab chiqish va tasdiqlash;

bank tavakkalchiligi va uning vujudga kelishini barvaqt aniqlash, oldini olish va bartaraf etishda bank imkoniyatlarini oshirish uchun turli senariylarni qo'llagan holda, har chorakda likvidlik pozitsiyalarining stress-testlarini olib borish;

banklar aktsiyadorlarining manfaatlarini himoya qilish nuqtai nazaridan bank aktivlari tuzilmasi va kredit portfeli holatini yaxshilash, shuningdek, xorijiy valyutada berilgan, ishlayotgan kreditlar ulushini kamaytirish bo'yicha ta'sirchan chora-tadbirlar ko'rish;

kreditlarni so'ndirish muddatlari va tasdiqlangan jadvallarga qat'iy rioya qilishni, kreditlar bo'yicha qarzdorlarning muddati o'tgan qarzdorliklarning hosil bo'lishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha barcha zarur chora-tadbirlarni ko'rish, bankning to'lay olish qobiliyatidan kelib chiqib, kreditlar bo'yicha muddatlar va foizlar stavkalarini belgilash hamda zarar ko'rib ishlayotgan tashkilotlarni kreditlash amaliyotini tugatish;

bankning oqilona daromaddorligini hisobga olgan holda, bank xizmatlari jozibadorligini oshirish va yangi mijozlarni jalb etish maqsadida tarif siyosatini maqbullashtirish;

bank-moliya faoliyati sohasidagi kadrlarni, ayniqsa tavakkalchilik-menejmenti masalalari uchun javobgarlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini takomillashtirish.

6. O'zbekiston banklari uyushmasi, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki Moliya vazirligi, Iqtisodiyot vazirligi, boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar, tijorat banklari bilan birgalikda ishlab chiqilgan 2017 - 2021 yillarda ilg'or bank amaliyoti asosida bank-moliya tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari kompleksi (keyingi o'rinlarda - Chora-tadbirlar kompleksi) 1-ilovaga* muvofiq ma'qullansin.

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, vazirliklar va idoralar, tijorat banklarining rahbarlari zimmasiga Chora-tadbirlar kompleksida nazarda tutilgan tadbirlarning o'z vaqtida va sifatli bajarilishi ustidan shaxsiy javobgarlik yuklansin.

7. Tijorat banklari O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi va mahalliy davlat hokimiyati organlari bilan birgalikda ikki oy muddatda 2017-2018 yillarda maqsadli va hududiy dasturlar doirasida amalga oshiriladigan investitsiya loyihalarida import o'rnini bosish xarajatlari qismini to'lash uchun konvertatsiyani xorijiy kredit liniyalari va mahalliy tijorat banklarining xorijiy valyutadagi kreditlariga almashtirish masalalari har bir qarzdor bilan ishlab chiqilishini ta'minlasin.

8. Belgilansinki, vazirliklar, idoralar va boshqa tashkilotlar rahbarlari - loyihalar tashabbuskorlari, mas'ul ijrochi tashkilotlar rahbarlari bilan bir qatorda - investitsiya loyihalarining sifatli va o'z vaqtida bajarilishi, shuningdek, har yili tasdiqlanadigan O'zbekiston Respublikasining Investitsiya dasturi hamda hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish manzilli dasturlariga kiritilgan loyihalarni moliyalashtirishga ajratilgan kredit resurslaridan samarali va maqsadli foydalanilishi yuzasidan shaxsan javobgar hisoblanadi.

9. Belgilansinki, vazirliklar va idoralar, mahalliy davlat hokimiyati organlari rahbarlari tomonidan quyidagilarga yo'l qo'yilmaydi:

tijorat banklari va ularning filiallari faoliyatiga aralashish, shu jumladan, kredit portfeli va bank aktivlarini shakllantirish bilan bog'liq tadbirkorlik tavakkalchiligini boshqarish, shuningdek, tasdiqlangan biznes-rejalarda nazarda tutilmagan xayriya va badal xarajatlarini amalga oshirish;

tijorat banklarining ijobiy hulosalarisiz, ularning resurslari hisobidan amalga oshirilishi ko'zda tutilayotgan loyihalarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning davlat va hududiy dasturlariga kiritish.

O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi tijorat banklarining faoliyatiga davlat organlarining ma'muriy aralashuviga yo'l qo'ymaslik qismi bo'yicha banklar va bank faoliyati to'g'risidagi qonun hujjatlarini ijro etish yuzasidan nazoratni kuchaytirsin.

10. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi har yilgi O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjetini shakllantirishda xorijiy moliya institutlariga, chet el va mahalliy tijorat banklariga berilgan kreditlar bo'yicha O'zbekiston Respublikasi davlat kafolatlariga xizmat ko'rsatish bo'yicha xarajatlar qismida tegishli mablag'lar nazarda tutilsin.

12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 27 iyundagi "O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Qishloq xo'jaligi mahsulotlarining davlat xaridi va qishloq xo'jaligini texnika bilan jihozlashni maqsadli moliyalashtirish jamg'armasi faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi PQ-3096-sonli qarori 3-ilovasining 25-bandi ikkinchi xatboshidagi "O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki viloyat boshqarmalari bo'lim boshliqlarining o'rinbosarlari" so'zlari chiqarib tashlansin.

13. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va O'zbekiston Respublikasi Hukumatining ayrim hujjatlari 2-ilovaga* muvofiq o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblansin.

14. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki manfaatdor vazirliklar va idoralar bilan birgalikda bir oy muddatda:

qonun hujjatlariga ushbu qarordan kelib chiqadigan o'zgartirish va qo'shimchalar to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritsin;
idoraviy normativ-huquqiy hujjatlarni ushbu qarorga muvofiqlashtirsin.

15. Mazkur qarorning bajarilishini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o'rinbosari J.A. Qo'chqorov va O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki raisi M.B. Nurmuratov zimmasiga yuklansin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti

SH. Mirziyoev

**) Ilovalar rus tilidagi matnda berilgan*